

Η ΛΑΣ για το ΣΧΟΟΑΠ Νήσου Ικαρίας

Κύριε Δήμαρχε / Κύριε πρόεδρε. Κυρίες & Κύριοι συνάδελφοι.

Δεν συζητάμε ένα θέμα άγνωστο είναι η 3^η φορά που το συγκεκριμένο ζήτημα απασχολεί το δημοτικό συμβούλιο Ικαρίας και η 7^η για όσους συναδέλφους ήταν εκλεγμένοι από παλιότερα. Όμως για μια ακόμα φορά έρχεται το θέμα για συζήτηση χωρίς να έχουν ενημερωθεί ενδελεχώς όλοι οι συνάδελφοι, αν και καλούνται να γνωμοδοτήσουν σχετικά με την τελική πρόταση της μελετητικής ομάδας. *Αυτή η άποψη εκφράστηκε από την ΛΑΣ και στην χθεσινή απόπειρα ενημέρωσης από την τεχνική υπηρεσία, όπου και προτείναμε την ολιγοήμερη αναβολή του θέματος. Έτσι ώστε να διασφαλιστεί η ενημέρωση του δημοτικού συμβουλίου είτε με την διανομή των τευχών της μελέτης είτε μέσα από ένα εισηγητικό κείμενο που θα διαφωτίζει τους δημοτικούς σύμβουλους σχετικά με το τι καλούνται να εγκρίνουν η όχι. Αφού όμως επιμένετε και σήμερα στην συζήτηση του θέματος πάρα του ότι η πλειονότητα (τουλάχιστον) των συμβούλων δεν έχει γνώση του τελικού κειμένου θα τοποθετηθούμε εκ νέου.*

Η διαδρομή της εκπόνησης του ΣΧΟΟΑΠ της Νήσου Ικαρίας ξεκίνησε το 2003 με πρωτοβουλία των 3 Δήμων της Ικαρίας. Πρωτοβουλία που αποσκοπούσε στο να προσδιορισθούν σε μεγάλο βαθμό οι χρήσεις γης στο νησί και να χαραχθούν οι κατευθύνσεις της "Αναπτυξιακής" προοπτικής του νησιού τα επόμενα χρόνια, επίσης βασική προσδοκία των δήμων από αυτή την διαδικασία ήταν να αντιμετωπισθεί και το ζήτημα χαρακτηρισμού και διαφύλαξης των δασικών εκτάσεων του νησιού. Μια πρωτοβουλία που αν και κρίθηκε αρχικά ότι κινείται σε σωστή κατεύθυνση, στην διαδρομή αναδύθηκαν σοβαρά εμπόδια που δεν διασφάλιζαν την επίτευξη των αρχικών προθέσεων της τοπικής διοίκησης της Ικαρίας. **Εμπόδια που οφείλονται στο ότι ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός δυστυχώς δεν αποτελεί γενικά μια κοινωνικά ουδέτερη τεχνοκρατική διαδικασία, στοχεύει στην οργάνωση του χώρου, σύμφωνα με τα συμφέροντα και τις επιλογές της κυρίαρχης οικονομικά ς τάξης που καθορίζει σε μεγάλο βαθμό της επιλογές των νομοθετημάτων των κυβερνήσεων.** Το πραγματικό πρόβλημα κατά την άποψη μας δεν είναι το αν θα υπάρξει τυπικά νομοθετημένος σχεδιασμός, αλλά το ποιος αποφασίζει, με ποια κριτήρια και σε όφελος ποιου, σχετικά με το χρόνο, το χώρο και τις προτεραιότητες χωροθέτησης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Από αυτή τη σκοπιά το πρόβλημα για εμάς δεν είναι η «έλλειψη αναπτυξιακού προσανατολισμού» γενικώς και αορίστως, θεωρούμε ότι κάθε μορφή χωροταξικού σχεδιασμού, τόσο ως αυτοτελής παρέμβαση, όσο και στη διασύνδεση της με γενικότερες πολιτικές, (όπως η απελευθέρωση της αγοράς και της χρήσης της γης, οι αναδιαρθρώσεις στο κατασκευαστικό κλάδο κλπ), υπηρετεί ούτως η άλλως κάποιον «αναπτυξιακό προσανατολισμό».

Σε τελευταία ανάλυση, η έννοια της οικονομικής ανάπτυξης δεν είναι μια ουδέτερη, τεχνοκρατική έννοια, αλλά έχει βαθύτατο οικονομικό – πολιτικό περιεχόμενο, σχετίζεται άρρηκτα με το ερώτημα, για τα συμφέροντα ποιας κοινωνικής τάξης σχεδιάζεται και υλοποιείται η αναπτυξιακή πολιτική. Έτσι, το βασικό δίλημμα στο οποίο καταλήγουν όλες οι επιλογές αναπτυξιακού γενικά και ειδικότερα χωροταξικού σχεδιασμού, είναι: **Διασφάλιση της κερδοφορίας εγχώριων και ξένων ομίλων ή συνδυασμένη ικανοποίηση του συνόλου των λαϊκών αναγκών;** Είναι προφανής η απάντηση που δίνει όλα αυτά χρόνια το ελληνικό κράτος δια της εφαρμοζόμενης πολιτικής των κυβερνήσεων του και των νομοθετημάτων τους. Ήδη εδώ και δυο σχεδόν δεκαετίες, προωθούνται αναδιαρθρώσεις στους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας (*ενέργεια, μεταφορές, τηλ/νιες, κατασκευές*), βαθαίνει ο εμπορευματικός χαρακτήρας της γης και των χρήσεων της, το περιβάλλον υποτάσσεται όλο και περισσότερο στην κερδοφορία, και βεβαία προωθούνται αναδιαρθρώσεις και στις εργασιακές σχέσεις. Βασικές, ζωτικές λαϊκές ανάγκες όπως η υγεία, η παιδεία, ο αθλητισμός, ο πολιτισμός αντιμετωπίζονται ως εμπορεύματα, προχωρά η ιδιωτικοποίηση τους, αποκτούν και τυπικά, όλο και περισσότερο, χαρακτήρα «προνομίων» για λίγους και όχι δικαιωμάτων για όλους. Σήμερα το υφιστάμενο **Εθνικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού**, υπηρετεί τις ανάγκες θωράκισης της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας, τις επιλογές της ΕΕ για ελεύθερη κίνηση κεφαλαίου – εργασίας – εμπορευμάτων. **Εδράζεται στη πολιτική εμπορευματοποίησης της γης, και των δημοσίων έργων, καθώς και σε αυτήν της «απελευθέρωσης» στρατηγικών τομέων τη οικονομίας (ενέργεια, τηλ/νιες κλπ). Προωθεί τη κατάργηση των όποιων περιορισμών υπήρχαν μέχρι σήμερα σχετικά με τις αλλαγές χρήσεων γης, εφόσον αυτοί εμποδίζουν την επενδυτική δράση του μεγάλου κεφαλαίου.** Εναρμονίζεται και στηρίζει τη νέα διοικητική δομή της χώρας που προωθεί το σχέδιο «**ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ**», ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις επιτάχυνσης της πολιτικής της εμπορευματοποίησης των υπηρεσιών της τοπικής διοίκησης (π.χ διαχείριση απορριμμάτων, υδάτων) αλλά και των τομέων της υγείας, πρόνοιας, της παιδείας, μέσα από την «**αποκέντρωση**» της κρατικής ευθύνης σε περιφερειακό επίπεδο.

Σε ότι μας αφορά πιστεύουμε ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός δε μπορεί να αντιμετωπίζεται ως ένα «τεχνοκρατικό», αλλά ως ένα βαθιά πολιτικό πρόβλημα που δε μπορεί να αντιμετωπισθεί στο έδαφος του σημερινού προσανατολισμού της ανάπτυξης. Για να γίνει αυτό χρειάζεται μια πολιτική ρήξης που θα βάζει στο επίκεντρο την ικανοποίηση των αναγκών του εργαζόμενου και της οικογένειας του και όχι τη θωράκιση της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας. **Από αυτή τη σκοπιά, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τις αυταπάτες ότι μπορεί, στο έδαφος γενικά του δρόμου ανάπτυξης που έχει καθορισθεί από την εφαρμοζόμενη πολιτική των κυβερνήσεων και των νομοθετημάτων τους, να υπάρξουν «τοπικά» χωροταξικά πλαίσια τα οποία να λειτουργούν σε μια αντίθετη λογική.** Για να κατανοηθεί αυτό καλύτερα να πάρουμε υπόψη μας τις εξής πλευρές:

- **Το ασφυκτικό θεσμικό πλαίσιο** (Υπάρχουν συχνές αναφορές στο κείμενο τις Μ.Ο) **για:**
  - υιοθέτηση της αρχής της «συμπαγούς πόλης» που δίδεται ως κατεύθυνση από το περιφερειακό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, στον τομέα της οικιστικής ανάπτυξης, και δεσμεύει το Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. της Ικαρίας.
  - επιλογές που προκρίνονται από τη μελέτη οι οποίες οφείλουν να διέπονται από τις αρχές που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα **ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ** (Ν.2508/97 και 2742/99) το οποίο στην ουσία οδηγεί στον εκβιασμό της συναίνεσης σε μια διαδικασία «διαβούλευσης» με το μελετητικό σχήμα «για να μη χαθούν τα κονδύλια» και, τελικά, αποδοχή και νομιμοποίηση της τελικής απόφασης της κυβέρνησης, η οποία δε δεσμεύεται από καμία αντίθετη γνώμη (ΟΤΑ, επιστημονικής οργάνωσης, μαζικού φορέα)
- **Την άρρηκτη σχέση που υπάρχει μεταξύ των βασικών κατευθύνσεων του γενικού χωροταξικού σχεδίου και των αντιστοιχών τοπικών.** Ας σκεφθούμε, π.χ πόσο μπορεί κανείς να μιλά για λαϊκό, φθηνό και ποιοτικό εσωτερικό τουρισμό, όταν οι αεροπορικές, ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες είναι μονοπωλημένοι κλάδοι. Ομοίως, ας σκεφθούμε – με βάση και την εμπειρία από άλλα νησιά π.χ. Κω, Ρόδο κλπ. – όπου εφαρμόστηκε ο τουρισμός μεγάλης κλίμακας, τι επιπτώσεις είχε στις εργασιακές σχέσεις, αλλά και στο περιβάλλον, το πολιτισμικό χρώμα κλπ.
- **Την πίεση που ασκεί η γενική πολιτική στην όξυνση τοπικών προβλημάτων, η οποία με τη σειρά της ασκεί πίεση σε τοπικές δημοτικές αρχές να μπουν στη λογική του «τοπικού» προβλήματος .**
- **Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται σε πλευρές, όπως π.χ.**
  - το ζήτημα του καθορισμού των ορίων οικισμών και των όρων δόμησης γενικά, ζητήματα στα οποία καλλιεργούνται αποπροσανατολιστικά διλήμματα (π.χ. να διατηρηθεί το σημερινό οικιστικό μοντέλο ή να πάμε σε οριοθετήσεις «συμμάζεματος», που θα διευκολύνουν την συγκέντρωση της γης σε λίγα χέρια).
  - τα ερωτήματα «ναι ή όχι τουρισμός», «ανάπτυξη στα παράλια ή στα ορεινά» κλπ.

Για εμάς κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το **ΣΧΟΟΑΠ νήσου Ικαρίας** αποτελεί «εργαλείο» που πρέπει να αξιοποιηθεί όχι για τη καλλιέργεια αυταπατών ότι μπορεί να λυθούν τα προβλήματα σε τοπικό επίπεδο, αλλά για να διεκδικηθούν λύσεις που θα συνάδουν με τη λογική που λέει ότι ο Χωροταξικός Σχεδιασμός μπορεί και πρέπει να στοχεύει στη συνδυασμένη ικανοποίηση του συνόλου των λαϊκών αναγκών, δηλαδή:

- ✓ **Στην προστασία του περιβάλλοντος** (ιδιαίτερα των δασών, παράκτιων & νησιωτικών περιοχών).
- ✓ **Στην ισόρροπη ανάπτυξη περιοχών και κλάδων της οικονομίας,**
- ✓ **Στην προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας,**
- ✓ **Στη διεύρυνση του λαϊκού εισοδήματος και των δικαιωμάτων των εργαζομένων,**
- ✓ **Στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.**

Τα παραπάνω είναι για εμάς κριτήρια όχι μόνο για να κρίνουμε και να καταδείξουμε τον χαρακτήρα της μελέτης ΣΧΟΟΑΠ Ικαρίας, αλλά και για να προσπαθήσουμε να επεξεργαστούμε αιτήματα που θα αναδείχνουν τι σημαίνει πρακτικά « άλλος δρόμος ανάπτυξης » για την Ικαρία.

Κυρίες & Κύριοι συνάδελφοι αφού αναγνωρίσουμε πως έχουν γίνει επιμέρους βελτιώσεις στην πρόταση της μελετητικής ομάδας στην τελική μορφή του Β2 σταδίου της μελέτης ΣΧΟΟΑΠ νήσου Ικαρίας, κυρίως στα ζητήματα της δόμησης σε εκτός σχεδίου περιοχές, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν υπάρχουν μέσα στις προτάσεις και άλλα σημεία στα οποία θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε . **Επισημαίνουμε για μια ακόμα φορά σοβαρά κατά την γνώμη μας σημεία που διαφωνούμε κάθετα:**

- ✓ Όπως το πρόβλημα της μη πραγματικής οριοθέτησης των οικισμών που διαιωνίζεται (περιμένουμε μια επίσημη απάντηση γιατί και βάση ποιας διαδικασίας απεμπλέκεται σήμερα η μελέτη ΣΧΟΟΑΠ Ικαρίας από αυτό το ζήτημα). **Βέβαια, η λύση στο πρόβλημα αυτό δε μπορεί να είναι, ούτε η πλήρης απουσία οριοθέτησης των οικισμών (όπως είναι περίπου το σημερινό καθεστώς), ούτε όμως και ρυθμίσεις που δεν παίρνουν υπόψη τους ολοκληρωμένα τα χαρακτηριστικά – οικονομικά, περιβαλλοντικά, πολιτισμικά, πληθυσμιακά, γαιοκτησιακά κλπ – του νησιού.**
- ✓ Όπως η πρόταση που αναφέρεται στις εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ - εκτός του σημείου που αναφέρεται στην γεωθερμία – παρά την παραδοχή της μελετητικής ομάδας ότι σύντομα « η Ικαρία θα καλύπτεται ενεργειακά κατά 100% για όλο το χρόνο εκτός ίσως από ορισμένες μέρες την περίοδο του Αυγούστου». **Πρόταση που ουσιαστικά δεν βάζει εμπόδια στην στοχοποίηση της Ικαρίας από ενεργειακούς ομίλους, παρά της επιμέρους προτάσεις που περιλαμβάνονται για πρώτη φορά στην τελική μορφή του Β2 σταδίου της μελέτης.**

Επισημαίνουμε ότι το ΣΧΟΟΑΠ νήσου Ικαρίας εξακολουθεί σε αδρές γραμμές:

- **Να κινείται στη λογική της «αξιοποίησης» των παραλιακών «φιλέτων» γης του νησιού από επιχειρηματικά συμφέροντα, κάτι που αποδεικνύεται ιδιαίτερα από τους όρους δόμησης & τα μεγέθη τουριστικής δραστηριότητας που περιγράφει.**
- **Να μην κατοχυρώνει ούτε στο ελάχιστο όρους ισόρροπης χωρικής και κλαδικής ανάπτυξης στο νησί. Χαρακτηριστικά, τα βιοτεχνικά πάρκα προτείνεται να χωροθετηθούν σε περιοχές που είναι προβληματικές (Άγιος Κήρυκος -Ράχες) πάρα της παρατηρήσεις που έχουν γίνει επ αυτού τόσο το 2009 όσο και το 2012.**
- **Να μην κάνει ουσιαστική πρόβλεψη για χωροθέτηση κάθετων μονάδων αξιοποίηση της αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής του νησιού.**
- **Να μην αποτυπώνει, ούτε κατοχυρώνει το δασικό πλούτο του νησιού, την ίδια στιγμή που αφήνει ανοικτό το πεδίο (προβλέψεις ειδικού χωροταξικού για ΑΠΕ) για ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα στην ενέργεια .**
- **Να μην κάνει καμιά ουσιαστική πρόβλεψη για χωροθέτηση περιοχών εργατικών κατοικιών σε όλη την Ικαρία.**

Οι προτάσεις του ΣΧΟΟΑΠ νήσου Ικαρίας μπορεί κανείς να προβλέψει ότι, στο βαθμό που ισχύσουν ως έχουν, θα διευκολύνουν την συγκέντρωση της γης σε λιγότερα χέρια. Θα «παραδώσουν» τη γη, τον αέρα και τα βουνά του τόπου μας στην κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων.

Με Βάση όλα τα παραπάνω, και πιστεύοντας πως υποστηρίζουμε τα δικαιώματα των συνδημοτών μας στο φυσικό περιβάλλον και στη δόμηση. Έχοντας ως βάση την αρχική μας εκτίμηση για τον Χωροταξικό σχεδιασμό στην χώρα μας και το θεσμικό πλαίσιο που καθιστά αδύνατη την όποια προσέγγιση σχεδιασμού σε διαφορετική κατεύθυνση από την Ίδη εφαρμοζόμενη. **Θα τοποθετηθούμε γνωμοδοτώντας αρνητικά επί των προτάσεων του Β2 σταδίου της μελέτης ΣΧΟΟΑΠ νήσου Ικαρίας,** Γιατί παρά την προσπάθεια που έγινε όλα αυτά τα χρόνια, η συγκεκριμένη μελέτη δεν ανταποκρίνεται ούτε στην αρχική επιδίωξη της Τοπικής διοίκησης, ούτε στις σύγχρονες ανάγκες της πλειονότητας της τοπικής κοινωνίας.

Καλούμε παράλληλα την διοίκηση του δήμου να κινηθεί στην κατεύθυνση διεκδίκησης από το ΥΠΕΚΑ νομοθετικής Ρύθμισης που θα λαμβάνει υπ' όψιν το ιδιαίτερο οικιστικό μοντέλο της Ικαρίας. Επίσης ανάλογη παρέμβαση πρέπει να γίνει από την διοίκηση του δήμου σε ότι αφορά το Δασολόγιο για να εκπονηθούν από τις συναρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων οι δασικοί χάρτες που θα αποτυπώνουν τη σημερινή υφιστάμενη κατάσταση. Πιστεύοντας ότι μόνο μέσα από αυτή την οδό θα οδηγηθούμε σε μερική έστω λύση των σημαντικών ζητημάτων χωροταξικής φύσεως που αφορούν την Ικαρία και στο θέμα της εκπόνησης Δασολογίου.

Οι σύμβουλοι της Λαϊκής Συσπείρωσης Ικαρίας